

Minister Mažuranić o programu vlade

Izjave poročevalcu Agence Havas - Priprave za ustavotvorno delo - Upanje na večji razmah zun. trgovine

Paris, 30. januarja. n. Jugoslovenski ministar trgovine Zelimir Mažuranić je sprejel sotrudnika Agence Havasa n mu je dal naslednje izjave:

«V Jugoslaviji vladata mir in red. Kraljevska vlada, ki je bila z dobro premišljenimi odredbami zavarovala vrhovne narodne in državne interese, prehaja polagoma h konstruktivnemu legislativnemu delu. Kakor hitro bodo najvažnejše naloge tega konstruktivnega zakonodajnega dela vlade izvršene, se bo začelo s pripravami za položitev baze bodoče definitivne ureditve države. Pri teh pripravah delih bodo sodelovali najboljši sinovi našega naroda vseh treh plemen. Ljudje velikih obzorij, ki se bodo zavedali važnosti svoje naloge in svoje zgodovinske odgovornosti.

Tako delo brez dvoma ni lahko in zahteva žasa. Kraljevska vlada želi, da svojo zgodovinsko nalogo in vse svoje posle dovrši v mejah potrebnega časovnega razdobja, toda ona nikakor nima namena postavljati časovnih rekordov. Ne želimo več ustvarjati ali pripravljati ureditev države z ožega stališča trenutnih političnih in strankarskih interesov. Takla stališča so se uveljavljala pri ustvarjanju nekaterih bivših temeljnih zakonov, ki jih je državniška modrost Nj. Velikanstva snela narodu z ramen. Ti zakoni so bili namesto organski pripomoček narodovemu razvoju čist artefakt, da se ne izrazijo morda preveč ostri, bili so v nekem pogledu Prokurstova postelja, v katero bi imel leči naš celokupen narod. Vsekakor so ti zakoni ovrzali razvoj naš najboljših narodnih sil. Ne dvomim o tem, da bi bilo pri ustvarjanju osnovne državne ureditve mož-

no, da se najde zadovoljujoča rešitev vseh naših internih problemov, zlasti pa hrvatskega vprašanja. To vprašanje je delikatno in resno, toda zdaj, ko so se močni valovi političnih strankarskih strasti umirili, ni ne rešljivo, ne pogubonosno.

Ko bodo dovršene vse priprave za ustvaritev definitivne ureditve države v pravcu velikih državnih misli, ki so našle izraza v proglasu Nj. Vel. kralja, bo pozvan narod, da da temu delu svojo sankcijo. Dotlej nas čakajo še mnogovrstne naloge. V svojem resoru pripravljam velike legislative in administrativne ukrepe, ki bodo ojačili trgovske in gospodarske razmere v sami državi in ki bodo dale novega poleta našim trgovskim odnosom z inozemstvom. Srečen sem, da mi je že takoj, ko sem prevzel svojo dolžnost, bila dodeljena čast, da podpišem naš trgovski pogodb s Francijo, torej z državo, ki nas z njeno spaja tradicionalna nerazrušljiva vez prijateljstva, temelječa ne samo na meddržavnih pogodbah, temveč tudi na trajnem medsebojnem spoštovanju, naklonjenosti in na sodelovanju obeh narodov v velikih zgodovinskih trenutkih.

Pomirjenje političnih strankarskih strasti in odstranjenje slehernega strankarskega protekcionizma iz državne uprave, nam daje moč, da ojačimo osnove naše države. Spoštovanje meddržavnih pogodb in spoštovanje poštno pridobljenih pravic vobče je ena izmed najvažnejših vodilnih misli vlade, ki ji pripadam. Jasno je, da pomeni konsolidacija na notranji tudi ojačanje mirolojubnih tendenc naše države nasproti vsem našim sosedom in ostalim državam, ki smo z njimi v mednarodnih odnosih.

Katastrofalen sneg v Bosni in Hercegovini

Snežni zameti in orkani - Prekinjen železniški promet - Sneg je ponekod več metrov visok - Volčja nadloga

Sarajevo, 30. decembra. Ž. iz vseh krajev Bosne, Hercegovine in Sandžaka prihajajo vzemirlija poročila o strašnih snežnih zametih in orkanih. Potniški vlak, ki je krenil iz Sarajeva proti Hercegovini, je običaj na potu. Promet je skoraj povsod ukinjen.

Po poročilih iz notranjosti Hercegovine je mestoma sneg dosegel višino 3-4 m. Vojaška patrulja, ki je včeraj krenila iz vojašnice Knežak v Nevesinje, je bila na poti zajeta od snega in je izgubila enega voja-

ka. Antituberkulozni dispanzer v Nevesinju je docela odrezan od ostalega mesta in je dostop do njega onemogočen.

Zaradi velikega snega prihajajo v bližino slovenskih bivaljših cele jate volkov, zajcev, divjih gosli in druge divjadi.

Iz Plevlja poročajo, da divjačo po vsem Sandžaku veliki snežni viharji in da je sneg 2, 3 in celo 4 metre visok. Mnogi kraji so docela odrezani od sveta in prometnih križišč.

Odlikovanja

Beograd, 30. januarja p. Na predlog ministra ver so bili odlikovani z redom sv. Save III. stopnje pripor franciskanskega samostana na Sv. Brezu Matej Sutura, nadalje z redom sv. Save IV. razreda trgovec v Ljubljani Frano Medic, konzistorijski svetnik v Ljubljani dr. Mihael Opeka in evangelijski župnik v Murski Soboti Stevan Kovač. Z zlato kolajno za državljanske zasluge je odlikovan cerkvenik v Mariboru Jurij Hlabjan.

Ministrstva v novi palači

Beograd, 30. januarja p. Danes je bil izvršen definitivni razpored ustanov in ministrstev, ki se bodo vselila v novo ogromno palačo, ki se nahaja v ulici Miloša Velikega v bližini sedanega ministrstva vojske in mornarice ter Vojne akademije. Ministrstvu za šume in rudnike je bilo dodeljenih 75 sob, ministrstvu poljedelstva 80 sob, ministrstvu notranjih del 110 sob, ministrstvu trgovine in industrije 60 sob, ministrstvu za agrarno reformo 45 sob; predsedništvo vlade dobi 10 sob. Skupno je bilo danes razporejenih nad 400 sob. V zgradbi je še neoddan 100 sob. Računa se, da bo te sobe prevzelo po vsej priliki ministrstvo za socialno politiko.

Društvena zborovanja

Beograd, 30. jan. r. Na tožadeno vprašanje beogradske obrtne zbornice je notranje ministrstvo glede prijave društev in društvenih zborovanj po novem zakonu o zaščiti države izdalo sledeči odlok:

Po čl. 4 zakona o zaščiti države je treba vsako društvo (udruženje) prijavit, ker je po tem členu pristojni veliki župan dolžan oceniti ali je društvo političnega ali nepolitičnega značaja. Kar pa se tiče zborovanj, ki se vrše v svrhu razprave o stanovskih vprašanjih, ne spadajo pod stalno policijsko kontrolo in na taka zborovanja oblast ne pošila svojega zastopnika, kar je urejeno že z naredbo notranjega ministrstva z dne 7. januarja 1929 J. B. br. 1071. Tako se ima postopati vse dotle, dokler oblasti ne opazi, da se kako društvo bavi s političnimi posli.

Trgovinska pogodba s Finsko

Beograd, 30. januarja. p. Davi je naš berlinski poslanik Balugdzije izmenjal s poslanikom finske republike v Berlinu diplomatske note s katerimi se urejajo trgovinski odnosi med Jugoslavijo in Finsko. Notam sta priložena tudi dva seznama proizvodov iz Jugoslavije in Finske, ki bodo uživali največje ugodnosti. Novi trgovinski odnosi med obema državama so urejeni po načelih, ki so merodajni za ostale evropske države.

Obiski v zunanem ministrstvu

Beograd, 30. januarja p. Zastopnik ministra zunanjih del dr. Kosta Kumanudi je danes sprejel francoskega poslanika Darda, za tem poslanka Madžarske. Poersterja in grškega poslanika Polihroniadesa.

Iz diplomatske službe

Beograd, 30. januarja. c. Kakor smo že poročali, je bil bivši minister dr. Grza Angelićev imenovan za dni za poslanika v Buenos Airesu. Kakor se doznava sedaj iz zunanega ministrstva, bo nastopil svoje mesto v Pragi kot tajnik poslaništva njegov brat dr. Berislav Angelić, sedaj tiskovni ataše pri poslaništvu v Parizu.

Akademski ples v Zagrebu odpovedan

Zagreb, 30. jan. n. Jugoslovensko akad. podporno društvo priredi vsako leto svoj ples. Letos pa te prireditve ne bo, ker je ves odbor podal ostavko.

Obračun in reparacije

Na tem mestu smo nedavno podčrtali potrebo, da se sedaj pod upravo oblastnega komisarija, ki je podrejen velikemu županu, izvrši revizija gospodarstva bivših oblastnih samouprav ter se zlasti izvedejo reparacije povsod, kjer se je postopalo le po strankarskih vidikih in interesih. Naša zahteva je bila v vsej javnosti brez razlike dosedanjih političnih, odnosno strankarskih nasprotstev sprejeta z zadoščenjem in ni dvoma, da bo tudi prodrla. Pod naslovom »Pravica nad vse« objavila v tem smislu tudi »Kmetijski list« energičen članek, v katerem pravi:

«Bivši predsedniki oblastnih skupščin so pogosto izvajali osebno in strankarsko politiko. Nastavljali so v urade oblastnega odbora strankarje brez ozira na sposobnost in morda celo brez razpisa službe. Zato so se oblastni uradi hitro napolnili. Oblastni proračuni so skokoma rasti. Razen tega pa so bili ti proračuni strankarski in v nesoglasju s politiko za pospeševanje in napredek gospodarstva v oblasti in državi. Trošile so se velike vsote. O izdanih stroških pa posamezni odborniki niso dajali obračuna, kljub temu, da so bili to po zakonu dolžni. Naravnost javno so povedali, da ne podajo obračuna. Oblastna blagajna se je smatrala nekako za strankarsko. Opozicija naj bi imela dolžnost plačevati davke in miro, gledati kako se denar izdaja. Do oblastnih podpor naj bi imela pravico samo večina. Opozicija pa naj ne dobi ničesar iz proračuna. Taki nazorji so prevladovali. Stranka nad vse! To je bila smer tudi bivše SLS. Kontrola nad delom ni bila dopuščena. Celotno vladništvo, kar je bilo doslej nepoznano, se je hotelo zanesti ozkosrčnost in nepravilnost. Enim vse, drugim pa nič! To so bila načela za »napredek gospodarstva« v deželi pod bivšimi oblastnimi odbori.

Lajbelc je odpet, hvala Bogu! Temu početju je napravljen konec! Vse se je oddahnilo. Ali s tem še ni doseženo mnogo. Potreben je odgovor, potreben je obračun za to delovanje. Novi komisariji naj bi napravili za vedno konec pogubni in nepravilni strankarski politiki. V interesu vseh slojev naroda je potrebno energično in dosledno napraviti red. Potrebno je, da se dejansko izvede enakopravnost vseh državljanov v praksi. Dolžnost oblastnih komisarijev je zato, da so nepristranski, objektivni, pravični in v vseh presojah javnih gospodarskih vprašanj popojava neodvisni. Samo interes ljudstva mora biti merodajni za vse važne gospodarske odločitve. Krivice bivših oblastnih odborov naj se popravijo! Mnogo storjenih krivic se da takoj popraviti in to naj bi bilo prvo delo veliki županov. Kadar bodo kričale krivice popravljene, bo dana tudi možnost za nadaljnje objektivno delovanje oblastnih komisarijev.

Veliki župani imajo v resnici prav težko nalogo pred seboj. Ta posel ne bo lahek in tudi ne prijeten.

Potrebna je preiskovalna komisija. V pravo in točno oceno delovanja bivših oblastnih odborov je potrebno, da zberejo veliki župani obširne podatke. Potrebni bi bili spiski vseh združenj, društev in družb, ki so predložile oblastnim odborom v letih 1927, 1928, kakršnekoli prošnje za podporo. Važno bi bilo vedeti, za katere svrhe se je prosila pomoč. Nadalje je tudi važno, da se uvede v spisek združena zveza ali korporacija, v kateri je včlanjena dotična zadruga ali prosilec. V spisku bi moralo biti navedeno, katera zadruga, društvo, družba itd. je dobila podporo. Koliko je dobila, v katere svrhe in pod kakšnimi pogoji. Iz tega bi se lahko ustanovilo, koliko podpor je bilo izplačanih od oblastnega odbora v proračunskem letu v celoti. Na podlagi take revizije bi lahko veliki župan dobil jasno sliko ako je bilo dosedanje delo oblastnega odbora dobro ali slabo. Videlo bi se točno, ali je bilo postopanje v vseh slučajih objektivno in nepristransko. Na ta način bi veliki župani lahko popravili mnogo nepravilnosti in krivic s tem da bi po objektivni, neodvisni presoji dali izplačati podporo dotičnim, ki to v resnici dejansko zaslužijo. Enako bi se moralo postopati pri reviziji podpor občinam in posameznikom. Podpore so se delile za gradbo cest, potov, za gnojne lame, za živinške hleve, pogorečene siromakom itd. Tudi to so važne stvari. S točnimi podrobnimi podatki je potreba tudi te izdatke utemeliti.

Pravica mora stopiti povsod na plan. Pravica pa je mogoča samo pri čistih računih. Stvarnost, objektivnost in natančnost so najboljši lek proti nezadovoljstvu v narodu. Konec naj bi bil strankarski gonji in preganjanju političnih nasprotnikov. Ozkosrčna strankarska politika se naj umakne za vedno. Socialno delo naj se vrši v vseh samoupravah. Volja, interes in napredek celokupnega naroda morajo biti vodniki gospodarske politike oblastnih samouprav.

Ljubavna tragedija slovenskega orožnika

Skopje, 30. jan. p. V pretekli noči je zandarmerijski kaplar Ignac Zagar s službeno puško ustrelil svojo zaročenko Ljubico Petkovičevno, nato pa še sebi poglavlno kroglo v srce. Pokojnik Zagar je po rodu Slovenec. Zagar je ostavil pismo, v katerem pravi: »Ljubico sem imel rad, kakor nobeno drugo bitje na svetu, zato sem sklenil umreti v največji sreči.« Pogreb nesrečnega para bo jutri.

Gospodarska Mala antanta

Na zadnji konferenci Male antante se je postavil tudi program skupne gospodarske politike, ali kakor se more reči z drugimi besedami program za ustvaritev gospodarske Male antante. Pravkar je jugoslovenska vlada poslala obema zaveznicama noto, v kateri ju poziva na posvetovanja v svrhu izvršitve načrta.

Ko se je na zadnji maloantantni konferenci postavil sklep za osnovevanje gospodarske skupnosti, se je zdelo, da se diplomati o konkretnih straneh svojega projekta sploh niso razgovarjali. Nadaljnji potek zadeve, če se sploh sme toliko reči, prica, da se je podala zares samo misel za gospodarsko antanto, kakaj stvar še ni bila dosedaj dozorela niti do prvih konferenc. Tudi sedaj, ko je naša vlada na novo sprožila akcijo, se poroča samo o uvodnih razgovorih, ki se imajo pričeti. Rumunska vlada, kot mandat ostalih dveh zaveznic pripravlja skiciranje predhodne konference strokovnjakov, ki naj šele pripravi vse, kar je potrebno za kongres, ki naj ustvari gospodarsko Mala antanto. V najkrajšem času se bo sklicala v Bukarešti konferenca ekspertov in potem šele bo rumunska vlada pozvala praško in beogradska vlado na plenarno konferenco v Bukarešto.

To je formalna, odnosno tehnična stran akcije. Stvarno pa bodo gotovo težave še večje. Zakaj ne sme se prezreti, da so pogoji za gospodarsko sodelovanje mnogo težji, odnosno bolj komplicirani od pogojev za politično antanto, ki je neprimerno enostavnejša stvar. Naglašajo se sicer, da mora tvoriti politična zveza dobro osnovo za gospodarsko kooperacijo. Ali v praksi tudi med političnimi zavezniki gospodarskih interesov ni tako lahko spraviti v medsebojni sklad kakor bi bilo sodiiti po dobri volji diplomatov. Najboljši dokaz temu je usoda češkoslovaško-jugoslovenskih trgovinskih pogajanj, ki niso zadela na nič manjše težave kakor pogajanja med politično mnogo bolj oddaljenimi državami.

Rumunski listi si tolažijo akcijo v tem smislu, da gre za ustvaritev skupnega trga, kar bi se moglo doseči na ta način, da Českoslovaška zniža carine za poljedelske proizvode, dočim bi Rumunija in Jugoslavija dajali prvenstvo češkoslovaškim industrijskim produktom. Toda tudi to je še mnogo preširok okvir in premalo konkreten. Dandanes je težnja vseh držav da se gospodarsko čim bolj osamosvojijo osebno pa da si ustvarijo tudi domačo industrijo. Zato je tudi med pretežno industrijskimi in pretežno agrarnimi državami težje urediti trgovinske odnose, nego bi bilo misliti na prvi pogled. Českoslovaška republika je sicer močno industrijska, ima na vendarle pokrajine, ki so še vedno izrazito agrarne in državna gospodarska politika teži in mora težiti za tem, da teh pokrajin ne oškoduje na korist vnanji agrarnim interesom. Slično so pri nas ali v Rumuniji izrazito agrarni predeli poleg močno industrializiranih in tudi tu mora državna gospodarska politika paziti, da spravi v carinskih pogodbah interese obojih v medsebojni sklad. Ravno v Sloveniji smo morali že ponovno čutiti, kako silno bi morala država gledati na gospodarsko strukturo vsake pokrajine posebej. S postavitvijo generalnih načel stvari še ni mnogo pomagano, treba se je dogovoriti prav o vseh posameznih panogah in specialnih primerih posebej. Zakaj nobena pokrajina in nobena gospodarska panoga ni pripravljena žrtvovati svojih eksistenčnih interesov na korist drugih pokrajin ali drugih gospodarskih panog.

S tega stališča in s tako rezervo moramo motriti bodoča pozajanja za ostvaritev gospodarske Male antante. Od ideje do ostvaritve je vsekakor še precej daleč.

Tramvajska nesreča v Zagrebu

Zagreb, 30. januarja. n. Davi se je pripetil na saski cesti karambol med dvema tramvajskima vozoma ki sta bila natrpana z običajnim karambol se je pripetil zaradi goste megle, v kateri se ne samo skoro ni nič videlo, nego tudi ni bilo slišati signalnih zvoncev. Na obeh vozovih so bile razbite šipe in tudi sicer je prizadeta škoda precejšnja. Ljudje so po večini dobili le lažje poškodbe, težje poškodovana je bila samo ena deklica Ivana Šobola, hči mestnega uradnika, ki je šla v šolo. Preiskava je dogajala, da službojujoča oseba ne zadene nikake krivda.

Kako so v Gradcu proslavili desetletnico mariborskega 27. januarja

Gradec, 30. januarja.

V nedeljo se je tu vršila »mariborska spominjska slavnost«, posvečena dogodkom, ki so se odigrali pred desetim leti v Mariboru in ki so to mesto dokončno zedinili z Jugoslavijo. Proslava je imela služben značaj in o njej poročajo graški listi sledeče:

Nemško šolsko društvo Südmark je privedilo pri tej priliki spominjsko svečanost v Stefanijski dvorani, ki pa ni mogla objeti vseh množic, ki so hotele prisostvovati spominjski proslavi. Del občinstva je moral oditi v dvorano komorne glasbe, kamor so proslavo prenesli potom zvočnika trvdke »Steirerfunk«. Vsi sloji prebivalstva in vse stranke so bile zastopane. Deželni glavar prof. dr. Rintelen je bil službeno zadržan in zastopal po prof. dr. Müllerju. Knezoškofa je nadomestila dvorni svetnik, un. z. prof. msgr. dr. Köck. Za mestno občino sta prišla župan Amschl in odbornik Fizia. Daje so prisostvovali zastopniki deželnih, občinskih, sodnih in drugih državnih uradov, proforski zbori visokih in srednjih šol, z barvami okrašeno dijaštvo vseh taborov, Heimatschutz in mnogo drugih organizacij in društev. Na odru, ki je bil okrašen z grbi Maribora, Ptujla in Celja, so bile postavljene črno florirane zastave nekdanjih mestnih pevskih društev iz Sp. Stajerske.

Po orgelskem uvodu je opisal podpredsednik moškega pevskega društva v Gradcu, tiskar Maribor, ki je kot priča prisostvoval dogodkom 27. januarja 1919 leta potek demonstracije mariborskih Nemcev in »neprizadevanosti, docela neupravičeni kravi nastop srbskih vojakov«. Nato je toški pevski zbor zapel »Grablied (grobnica pesem) Franca Schuberta.

Dalje so govorili zastopniki vseh štirih deželnih vlad zastopnih strank. Najprej upravni svetnik dr. Stefella za kršćansko socialno stranko. Kot sin Južne Stajerske in mesta Ptujla je polajnil kaj pomeni izguba hribovitih krajev in gričev ob Dravi za nemški narod. Ampak ne samo izguba nemških mest, temveč tudi izguba slovenskih kmetov v okolici mest. Ti kmetje po svojem jeziku še niso Nemci, toda po svojem čustvovanju so zvesto udani nemštvu (!) Nemci na Sp. Stajerskem se niso izneverili nemštvu. Manjšine tvorijo čvrsto trdnjavo. Preko zunanjih dejstev državnih meja obstajajo dalje stare zveze. Kdor hoče vedeti, kaj je nemško v teh nemških krajih, ta naj gre preko meje, kjer bo zvedel, kaj je samozavestno nemštvo.

Kot zastopnik socialnih demokratov je govoril posl. Muchitsch, ki je kot Mariborčan zastopal svoje rojstno mesto v konstituantni Nemške Avstrije. Nacionalni svetnik Veuth (Landbund), tudi Mariborčan, je govoril med drugim o obrambnih borbah in opozoril na to, da je zasluga nemških kmetov Murske doline in nemških dijakov da meja ni bila potegnjena še bolj severno in da danes v Gradcu ne stojimo na tujih tleh. Končno je govoril deželni svetnik dr. Hübner za velenemško stranko.

Za tem je možki pevski zbor zapel Heinrichovo pesem »Wo gegen Himmel Eichen ragent« (Kjer širle proti nebu hrasti) nakar so vsi zborovalci zapeli stole »Deutschlandlied«. Manifestacija je trajala dve uri.

Premijera opere

„Ljubezen treh kraljev“

Včeraj zvečer se je pod taktirko g. Nika Stritofa in režijo g. Mirka Polića vprizorila tragična pesnitev v treh dejanjih od Sem Benellija, ki jo je uglasbil Italo Montezzi. Po kakih naključjih usode je prišla na naš odru, mi ni znano Benellijeva semitska, neverjena, skonstruirana tragika za ta dogodek menda ni bila odločena, istotako se mi malo verjeto zdi, da bi skoro neznani Italo Montezzi s svojo ekspektično, dasi spretno in zanosno uporabljenom glasbo, iz katere je čuti Wagnerja, Debussyja, celo Puccinija, mogel biti za uprizoritev merodajen. Novega, sodobnega v »Ljubezni treh kraljev« ni: no, pevsko partije so hvaležne, široka, sentimentalna melodika je izrazita in mestoma mamljiva, partije štirih glavnih oseb starega Arhibalda, Manfreda, Avita in Florio posebno igralski zelo kočljive G. Betetto se je zopet pokazal mojstra pevca in igralca, istotako je Vilfan-Kučeva rešila svojo zlasti v igri težavno vlogo izvršno. Ugajala sta g. Marček in g. Grba. Dekorativno bo ostala v trajnem spominu zelo lepa zadnja slika Orkester in petje je z vervo in iskreno toploto vodil g. Stritof.

Opera je dosegla časten uspeh. —

Hmeljski trg

Zatec, 30. januarja h. Promet 70 stotov. Tendencja mirna. Cene neizpremenjene: od 1400 do 1700 KC

Potrži neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom in znancom, da je naš iskreno ljubljani soprog, oče in brat, gospod

Franc Funtek

posestnik in gostilničar

umrl dne 30. januarja 1929., ob 16. uri previden s tolažili sv. vere. Pogreb predragega pokojneza se bo vršil v petek dne 1. februarja ob 16 uri iz hiše žalosti v Mengšu št. 2 na domače pokopališče v Mengšu.

Mengeš, 30. januarja 1929.

Manca, soproga.

Franci, Venceslav, Marija, Slavka, Hilda, otroci; Marija Rus sestra.

Obnova srečk za II. razred

drž. razredne loterije bo trajala samo do 3. februarja, ker se bo žrebanje vršilo že dne 5. februarja.

Vabimo vse posestnike naših srečk, da srečke pravočasno obnovijo, da se izognejo kakim neljubim presenečenjem, kakor se je to zgodilo nekemu našemu igralcu v prejšnjem kolu. Srečko, katero je pozabil obnoviti, je kupil nov igralec in zadel je na njo 80.000 Din. Torej pozor!

Zadružna hranilnica r. z. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta 19.

Domače vesti

* Odlikovanja češkoslovaških dostojanstvenikov. Na predlog ministra ver je kralj podpisal ukaz, s katerim so odlikovani z redom sv. Save I. stopnje: prometni minister češkoslovaške republike Josp Neumann in šef prezidija vojnega ministrstva general Zdenko Vejmarek; z redom Belega orla 3. stopnje: olomuški župan Rihard Fischer in komandant praške divizije general S. Weiss; z redom sv. Save 2. stopnje: deželni predsednik v Šleziji Josp Neumann ter general Josp Vito, Sergej Voltehovskij in Vladimir Putna; z redom Belega orla župan v Brnu Karel Tomas, z redom sv. Save 3. stopnje pa generalštabni polkovnik Zimermann, ministerjalni svetnik Boleslav Soukup, konzul Alojzij Babka in ministerjalni svetnik Havelka.

* Imenovanja v državni službi. Imenovan so: Henrik Toplak za višjega pisarniškega predstojnika pri okrožnem sodišču v Celju, Dragotin Šavli in Verena Regali pa za pisarniške pripravnik v področju višjega deželnega sodišča v Ljubljani.

* Nov atašé za tisk. Bivši radikalni narodni poslanec Ratko Parežanin je odstopal na Dunaj, kjer je dodeljen našemu poslanstvu kot atašé za tisk.

* Promocija. Danes bo na zagrebški univerzi promoviran za doktorja vsega zdravstva g. Jože Peček iz Hrvače pri Ribnici. — Čestitamo!

Zapečateni usta

Vaš nesrečni ljubezni s poročnikom možem v samostansko tišino! Ganljivo! Pridet! Pridet! KINO IDEAL.

* Spremembe v železniški službi. V železniški službi so premeščeni: Leopold Debevec iz Hrastnika v Trbovlje, Milan Koščičar iz Ponikve v St. Jurij, Herman Nassi iz Dravograda v Novo mesto, Miloslav Mitrovič iz Murske Sobotne v Skopje, Miroslav Bertonec iz Ljubljane-glavni kolodvor v komercialni oddelki Roman Oberlinster iz Trbovlj v Hrastnik, Janko Boltar iz Verda v Beograd, Franc Selevšek z Brega v Šoštanj, Ivan Jerina, Franc Zdravje, Avgust Ropert in Miroslav Peruzzi — vsi iz Ljubljane k zastopstvu državnih železnic v Postojni. Upokojeni so: Jakob Pirš, Franc Božič, Franc Bakšič, Alojzij Smole, Ivan Kmetič in Vinko Berzet.

* Zakon o pomoči pasivnim kraljem. V ministru za socialno politiko se vrše konferenca v zvezi z vprašanjem izvrševanja zakona o javnih delih v pasivnih kraljih. Konferenca se udeležuje tudi minister za narodno zdravje, ker spadajo posamezna javna dela v kompetenco tega ministrstva kakor n. pr. gradnja vodnjakov, asanacija vasi itd. Verjetno pa je, da bo ta dela vršila kmetijsko ministrstvo, ker ima na razpolago strokovno osebje.

* Ljubljanska gospodarska deputacija v Beogradu. V našem večeršnjem brzojavu smo poročili o sprejemu deputacije gospodarskih krogov v Beogradu, ki je bilo pogrebno javljeno, da je g. ravnatelj Krejčí, predsednik Zveze industričev v Sloveniji — Pravilno se mora glasiti, da je bil v deputaciji kot predstavnik Zveze industričev. Predsednik Zveze je, kakor znano, g. Dragotin Hribar.

* Smrtina kosa. Umrli ste gospa Marija Schöber iz Ljubljane in gospa Terezija Senica iz Domžal. Pokoincima večerni, ostalim naše iskreno sožalje!

* Vinarska in sadjarska tečala za mariborsko oblast. V svrhu temeljite praktične izobrazbe v vinarstvu in sadjarstvu se priredita od 1. marca do 1. decembra t. l. dva devetmesečna tečala pri oblastnih trsnicah in drevesnicah: v Pekrah, p. Limbu pri Mariboru in v Kapeli, p. Slatina-Radenci. V vsak tečaj se sprejme po 10 mladeničev. Pouk bo v prvi vrsti praktičen in je v toliko tudi teoretičen, v kolikor je to neobhodno potrebno za boljše razumevanje vsakega posameznega opravila v vinogradu, v trsnici, v sadonosniku, v drevesnici in v vinski kleti. Gofenci dobre prosto stanovanje, brezplačno kmečko hrano in mesečno po 100 Din na roko za nabavo manjših potrebščin. V tečaj se sprejemajo vinskičarji in kmečki mladeniči iz mariborske oblasti, ki so stari najmanj 16 let, dovolj razviti in močni za opravljanje vseh opravil v vinarstvu in sadjarstvu. Prošnjam za sprejem kolkovanj z 20 Din in 5 Din le priložiti krstni list, zdravniško spričevalo, navrstveno spričevalo, izjavo staršev, da puste proslita 9 mesecev nepretrgoma v tečaju in odposlano osnovno šolo. Tako opremljeno prošnjo naj posreduje osebnostno izročeno upravitelju oblastne trsnice in drevesnice v Pekrah ali v Kapeli, kjer pač žele obiskovati

tečaj, najkasneje do 10. februarja t. l. O sprejemu v tečaj bodo prosilci takoj po 20 februarju obveščeni. Tečajniki dobe ob zaključku tečaja spričevala o doseženi sposobnosti za opravila v vinarstvu in sadjarstvu.

* Poroka. Poročili se je znani naš umetnostni zgodovinar g. dr. France Mesesnel, sedaj v Skopju, z gđ. Sašo Knausovo, rodom iz Lokavca na Goriškem. Bilo srečno!

* Učiteljski zdravilski dom v Rogoški Slatini. Občni zbor sklican na Srečnico dne 2. februarja v Celje, se vsled bolezni g. načelnika ne bo vršil.

Španska hripa!

INFLUENZA
Za ojačanje rekvalifikacije
tor je laboratorij Leciterrin
1797-a. Vsebuje zdravila na svet.
Dobiva se v lekarnah

* Žizane izletniške vozne karte ob sobotah in nedeljah na gorenjski prog. Ministrstvo prometa je dovolilo za mesec februar izdajanje izletniških povratnih vozniških kart s 50 odst. popustom normalnih vozniških cen za II. in III. razred na postaje proge Ljubljana—Bistrica Boh. Jezero in Jesenice—Kranjska Gora. Žizane vozne karte veljajo za odhod ob sobotah in na dan pred praznikom za vlak 918 (odhod iz Ljubljane gl. kol. ob 18. uri 50 min.) in vlak 8618 (odhod iz Jesenice ob 21. uri 22 min.) ter za povratek ob nedeljah in na praznik z vlakom 8617 (odhod iz Kranjske Gore ob 18 uri 20 min.) in z vlakom 917 (odhod iz Bistrice Boh. Jezero ob 17 uri 47 min., prihod v Ljubljano gl. kol. ob 21. uri 8 min.). Uporaba drugih vlakov s temi kartami in prekinjenje vožnje ni dopustno.

* Anketa o zaščiti delavcev. Minister za socialno politiko dr. Drinković je vsem gospodarskim korporacijam in državi razposlal poziv za konferenco o izpremembi zakona o zaščiti delavcev. Anketa o tem vprašanju se bo dne 21. februarja vršila v Zagrebu v poslopju Osrednjega urada za zavarovanje delavcev. Pozvane so na anketo delavske zbornice in zastopniki delodajalcev.

* Pogozdovanje našega Primorja. Ministrstvo za šume in rudnike je v svrhu pogozdovanja kraškega ozemlja na našem Primorju nakazalo znesek 500.000 dinarjev. Znesek se bo sorazmerno razdelil posameznim okrajem. Čim bodo vremenske razmere dopuščale, se bo s pogozdovanjem takoj pričelo.

Jutri PREMIJERA senzacija za Ljubljano! - Film s spremljevalnim glasovnim elektroni. - Posebni aparati in monterji so že prispeli iz Berlina!

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

„WINGS“ (KRILA)

Jutri! KINO »DVOR«

Iz življenja in sveta

Dva prekucuh na dunajskem dvoru

Cesarjevič Rudolf in nadvojvoda Ivan — Rudolf in Franc Jožef
Doslje neznani Rudolfov testament

Te dni, ko obhajamo 40 letnico mayerlinške tragedije, se oglašajo poklici in nepoklicani peresa s sestavki, v katerih razmotrivajo Rudolfov problem in ga skušajo rešiti iz novih vidikov. Razpravljajo se o tem, kakšne smrti je Rudolf umrl, naravne ali nasilne, prostovoljne ali neprostovoljne. Bolj nego te domneve, ki imajo skoz in skoz značaj ugibanja, pa je interesantno razmerje med cesarjem Francem Jožefom in Rudolfom. Dokumentarič-

soten z Mayerlinga in se ni mudil niti na Dunaju, ampak na Reki v gosteh pri tedanjem madžarskem guvernerju grofu Zichyju.

Zelo značilen vpogled v Rudolfove življenske nazore nudi testament, ki ga je cesarjevič napravil kot 21 letni mladenič, preden je nastopil veliko potovanje. Oporoka je po sedanjih publikacijah bila napisana v Pragi dne 15. aprila 1879. Rudolf določa v njej, da se ima porabiti vsa njegova imo-



Mayerling v sedanjem stanju

no je namreč dokazano, da ni smel Rudolf ne ustno ne pismeno nagovoriti svojega očeta z »Ljubim očetom«, ampak je moral začeti razgovor z njim z besedami: »Vaše cesarsko in kraljevo Apostolsko Veličanstvo!«

Te in podobne razmere na dunajskem dvoru so napravile iz Rudolfa upornika in revolucionarja, prekucuhskega princa comme il faut. Med ljudmi na dvoru je našel Rudolf samo enega, ki se mu je zdel vreden zaupanja. To je bil nadvojvoda Ivan, poznejši Ivan Orth, ki je bil neki tako svobodomiseln navdahnjen kakor Rudolf in je takisto v ljubezenski odnošaji prekoračil stroge norme španskega ceremonijela habsburške vladarske hiše.

Rudolf in nadvojvoda Ivan sta si bila zaupna prijatelja in sta delovala kot nekakšna zarotnika in prekucuh proti dvorni kamarili cesarja Franca Jožefa. Kovala sta načrte, kako bosta predručila razmere in sta se v ta namen sestajala v separeju dunajskega hotela »Tegetthof« v Johannesgasse.

Ze to dejstvo izpričuje, da ne more biti avtentična verzija, ki pripoveduje, da je bil poznejši Ivan Orth morilec pokojnega cesarjeviča in da ga je udaril s šampanskim steklenico po glavi. Nadvojvoda Ivan je bil tisto noč, ko je bil Rudolf umorjen, baše sploh od-

vina v gotovini v dobrodelne svrhe. Grof Bombelles je dobil naročilo, naj razdeli denar na enake dele med cesarjevičovo služabništvo na Dunaju in v Pragi. Prebitek dobe šole, obleke služabniki. Spisi, listine in korespondenca se imajo uničiti. Knjižnica naj se razdeli med šole, zbirke pa naj se izroče dunajski univerzi.

Dalje se glasi pismeno izročilo: »Moj otok Lokrum (pri Dubrovniku) polagam svojemu očetu k nogam. Naj ga milostno vzdržuje in štiti ter pazi, da ga ne dobi v last kdo drugi. Lokrum je spomin na strica Maksimilijana, nesrečnega mehiškega cesarja in čisto južnoslovenska zemlja, katere dandanes ne gre več prezirati.«

Testament ima sklep, ki pravi: »Šel sem druga pota, kakor moji sorodniki, vodili so me pa vedno najčistejši nameni. Naša doba zahteva nove nazore. Reakcija je povsod prvi korak k zatonu.« In slednjič:

»Poslavljam se v mislih od vseh lepih Dunajčank, katere sem nad vse ljubil.«

Seveda ostane odprto vprašanje če ta onoroka res eksistira in v čigavih rokah je sedaj. Slej ko prej pa se poleg objave tega dokumenta ponavljajo trditve, da je Rudolf izvršil samomor in da je postal žrtev velike ljubezni, ženske, od katere se ni mogel odtrgati.

Nanking bodo podrli

da ga zgradijo nanovo — Grandiozen načrt kitajske nacionalistične vlade

Iz Pekinga poročajo, da je nacionalistična vlada po večmesečnem posvetovanju odobrila načrt, po katerem naj bi se Nanking podrli in zgradili nanovo. Kitajska republika bi dobila s tem sijajno prestolnico, ki bi ustrezala vsem zahtevam modernega velenesta.

Nanking je milijonsko mesto, ki nima več prostora za svoje prebivalstvo. Postalo je pretesno, zlasti odkar je sedež novega režima in središče vsega novega življenja na Kitajskem sploh. Tudi drugače ne ustreza več svoji nameni. Gradila so ga stoletja, ki niso imela niti pojma o zahtevah našega sedanjega poslovnega življenja, našega prometa, naše industrije in naše higijene na gradbo mest. Značilno za sedanje stanovanjske razmere v Nankingu je to, da večina novih državnih funkcionarjev sploh noče stanovati v njem, temveč da stanuje raje v Šangaju, kjer je tudi mnogo podrejenih mi-

nisterijalnih uradov, ki bi morali biti po vsej pravici tam, kjer je sedež vlade.

Načrt za zrušenje Nankinga

hoče v prvi vrsti odstraniti slikovito in debelo, toda današnjim časom neprimerno obzidje. To obzidje je krivo, da se mesto ne more prav razširiti, da so mu hiše vse na enem kupu in da se ne more ne gibati ne dihati. Namesto starega obzidja bo krožila okoli prestolnice široka avenija, v katero se bo stekala večina prometnih žil. A njegov material bodo porabili za zidavo novih poslopij.

Mesto bo imelo

šest velikih predelov,

ki bo vsako zase služilo posebnemu namenu. Vzhodni predel, kjer so prebivale do XVII. st. vojne trume mandžurskih osvobodilcev, bo n. pr. namenjen vladnim uradom. Skozi ta predel

se bo vlekla 54 m široka cesta, ob kateri se bosta dvigala palača državnega predsednika in glavni stan Kuomintanga. Nadaljevanje tega predela bo »šolski predel« z vsemi mogočimi osnovnimi, srednjimi, visokimi in poklicnimi šolami. Središče Nankinga bo tvoril poslovni predel za trgovino, denarne zavode, železniške postaje itd. Ta del mesta bo imel najširše ceste in bo tudi drugače urejen strogo po ameriškem vzorcu, tako da se bo njegov promet vršil popolnoma v redu. Severni del mesta bodo zavzemala zdravila in elegantna stanovanja. Tu bodo imela tudi inostranska poslaštva svoj sedež. Nadaljni predel je namenjen industrijskim napravam vseh vrst s posebnim ozirom na tiste, ki bodo vzrasle v bodočnosti. Nacionalistična vlada je prepričana, da je Nankingu namenjena tudi kot industrijskemu središču velika bodočnost in hoče storiti vse, da se to čim preje uresniči. Nekaj posebnega bo

»gozdna četrt«

ob »Purpurnem griču« in obeh jezerih Juanvjuju ter Mošuju. V tem delu bo mnogo zgodovinsko znamenitih zgradb in velikih spomenikov. Imenujemo na primer grobnice cesarjev iz dinastije Ming in Sunjatsenov mavzolej. Ze ime samo pove da se bodo tu okrog razprostirali velikanski parki, za katere bodo kitajsko prestolnico zavidala lahko vsa druga svetovna mesta.

Načrt, ki ga je vlada sprejela, je ogromen in zahteva silnih materialnih žrtev. Tudi bo treba zlomiti odpor sedanjih hišnih lastnikov, ki se je pojavil iz razumljivih razlogov takoj, kakor hitro je prišel načrt v javnost. Toda vlada se po vsej priliki ne bo dosti ozirala na ta odpor, ki ni v bistvu nič drugega nego odpor starokopitnosti proti zmagovitemu navalu novih časov in novih naziranj.

Karijera madžarskega poslanca

V Budimpešti so aretirali bivšega poslanca Kossuthove stranke Amerika Ivanko. Osvadil ga je lastni sin dr. Andrej Ivanka, veleposestnik na Slovenskem, češ da je na njegovo ime ponaredil dve menici za skupni znesek 2000 pengö. Emerik Ivanka ima za seboj kaj pisano karijero. Bil je svoj čas silno bogat in ker je imel velik vpliv, za je Kossuthova stranka pred vojno izvolila za poslanca v budimpeštanskem parlamentu. Poročil se je s hčerjo bogatega trgovca. Strast do igre in do razvratu mu je snedla ogromno imetje. Moral je svoj mandat odložiti. Med vojno je deloval kot dobavitelj avstrijski armadi. Začel je z nepoštenimi manipulacijami. Prodajal je erarju živino, ki jo je krmlil s soljo, da bi več pla in postala težja. Obsodili so ga na leto dni ječe in je moral v drugi odložitvi mandat. Po vojni je »deloval« v raznih državah. končno se je vrnil spet v Budimpešto, kjer ga je policija sprejela z odprtimi rokami.

Kunschak proti Steidlju

Na nekem shodu krščansko-socialnih delavcev na Dunaju je napovedal znani poslanec Kunschak ustanovitev posebne krščansko-socialne obrambne organizacije, ki ji bo ime »Freiheitsbund«. Ta nai bi varovala Avstrijo pred fašističnimi nakanami Steidljevih »Heimwehrov«. Napoved klerikalnega prvaka je vzbudila mnogo komentarjev, posebej rad tega, ker se je pred kratkim še večji prvak avstrijskega klerikalizma, sam vladni predsednik Seipel, v Gradcu izjavil za pristaša Steidljevih nacionalističnih oboroženih organizacij.

»Doktor friziranja«

Senatu ameriške države Nebraska so predložili zakonski načrt po katerem bi morale imeti osebe ki ponujajo umetnost friziranja, vseučilsko stopnjo, ki je enaka doktorski stopnji. Tisti, ki se hočejo te umetnosti učiti, morajo predložiti najmanj spričevalo, da so dovršili kakšno srednjo šolo.

s prstanom, da bo lahko mirno počivala v grobu.

Vojvodinja je zopet pomolčala. Njene besede, polne otožnosti, so se utapljale v prostorni dvorani. Molče so upirali poslušalci oči v pripovedovalko. Nekaterim je hotela počiti glava — tako so bili razburjeni od silne napetosti.

Samo frivola Felicit, tista z globokim izrezom, ki se je razkazovala brez sramote in pravlčnosti, se je kesa, da je s sprožila pogovor o tem predmetu.

Iz Amerike je bila prišla v Španijo spiritistična moda. In vsi madridski saloni so bili polni besed o medijih, premikačih se mizah, o fluidih in strahovih. Felicit je bila iz golega snobizma začela pripovedovati o pustolovščinah in vplela mednje pogovor o duhovih. Zdal se je prestrašila pobude, ki jo je bila dala.

Tedaj pa je spregovoril stari general s trdim glasom vojskega:

»Treba je verovati v tajinstvenost in mističnost, ki nas obdaja...«

Njegove besede so zvenele kakor posme. Vendar se ni n' hče drzniti smeati. Ni trajalo pet minut, ko je nekaj škrtnilo. Luči so ugasnle same od sebe in med gosti je zavlelo nekaj sličnega kakor hladni vetrič.

BOLEZNI



kot

HRIPA

Izpodjedajo življensko telesno moč. Tudi pri najboljši negi in največji pažnji je še vedno potrebno dati bolniku in rekonvalescentu lahko prebavljivo, osobito dobro hrano, ki dviga odpornost telesa, obnavlja izgubljeno moč ter je v stanju, da znova okrepi oslabljen organizem.

To se najlažje doseže z

OVOMALTINE

Dajte bolnikom 2—3 žličice Ovomaltine za dopolnilno in južno in povrnil jim boste v kratkem času zdravje in svežost.

Dobiva se povsod!

Zahtevajte brezplačni vzorec, pozivajoč se na ta list, pri

Dr. A. WANDER-U. D. D., ZAGREB

Celo mesto gladuje

Iz Pekinga poročajo o strašnem gladu, ki je zajel pokrajino Sansi. Posebno grozno je prizadeto mesto Saratsi. Stevilo mrtvih je baše tako veliko, da jih ne morejo vseh pokopati. Za mestom se kopičijo velikanske množine trupel pod milim nebom, volkovi in psi se mastijo z njimi. Glad je prisilil prebivalstvo k ropu in plenitvi. Iz mesta se podajajo tolpe gladujočih ljudi med kmečko prebivalstvo po deželi in kradejo ter ropajo, da je groza.

Smrt kneginje Bülow

V Rimu je umrla, zadeta od kapi, 80letna kneginja Bülow, žena bivšega nemškega kancelarja. Po rodu je bila Italijanka in sicer iz bologneške plemeniške rodbine Camporalijev. Najprvo je bila poročena z grofom Dönhoffom. l. 1886. pa se je poročila s knezom Bülowim. V politiko se ni podajala, pač pa se je zbiral v njenem salonu najvišji politični in umetniški svet. Dama je bila kot Lisztova učenka izborna pianistinja.



Namen smučarskega vežbanja

»Ta oprava se mi res dobro poda — toda kmalu me bo naveličalo vlačiti te težke deske vedno s seboj.«

Gostje so se stisnili vase. Vojvodinja je prebledela. Sesedla se je na stol in krikla la. Priskočili so ji na pomoč in jo spraševali, če je omedlela. Od vseh strani so se slišale ponudbe: »Želite čašo citronovega soka, skodelico kave?« Vojvodinja je na trepetala in krillila z rokami ter mrmrala besede: »Moja sestra, moja sestra...« »Kaj je z njó?« je vprašal eden izmed navzočih. »Moja sestra!« je kriknila vojvodinja. »Čutila sem njeno roko.«

Družbo je pretresel mraz. Na belih rokah pokojne Flore se je bil prstan s kamnom silno povečal. In sredi kamna se je pojavila črka, skrivnostna črka »F«.

Bila je začetnica imena Florinega zarocenca.

Kože divjačine

so na odno pri moženje naidražje pa čuie zaice povhe, lisice itd.

P. Semko, Ljubljana
Miklošičeva cesta.

Žrtve svojega težkega poklica

V mandžurskem premožnem revirju Jentaju je katastrofalna eksplozija uničila življenje kakšnim 100 kitajskim in 3 japonskim rudarjem. V Kingstonu (Virginija) se je zgodila težka rudniška nesreča, ki je zahtevala 14 človeških žrtev.

Statistika domačih živali na Češkoslovaškem

Po zadnjem živalskem štetju imajo na Češkoslovaškem 18 milijonov kokoši, več nego 4 1/2 milijona glav goveje živine, 2 1/2 milijona prešičev, 1.240.000 koz, 1.220.000 kuncev, 860.000 ovc, 4000 oslov, 740.000 konj in 1250 bivolov.

Zavrnjena tožba

Jugoslovansko-nemško razsodišče, ki se je sestalo v Parizu, da bi v zadnji instanci odločalo o tožbi črnogorske princeze Milice, članice bivše mecklenburške vladarske hiše, proti nemški državi, je to tožbo definitivno zavrnilo. Kakor znano je zahtevala princeza toliko milijonov kot »odpravnino«, kolikor znaša ves proračun Mecklenburške V. slučaju, da bi tožiteljica uspeša, bi morala ta država napovedati bankrot.

Radio

Izveček iz programov

LJUBLJANA (577 m 4 kw) ZAJKEB (309 m 0.7 kw), PRAGA (349 m 5 kw) BRNO (441 m 3 kw), VARŠAVA (1111 m 10 kw) BERLIN (484 m 1 kw), FRANKPURT (428 m 4 kw), LANIENBERG (460 m 20 kw), STUTTGART (380 kw 1 kw), DUNAJ (517 m 15 kw), LONDON (Davenport 1604 m 25 kw), RIM (448 m 12 kw), BUDIMPEŠTA (558 m 20 kw), STOCKHOLM (Motala 1380 m 30 kw).

Petek, 1. februarja.

LJUBLJANA 12.30: Reprodukcijska glasba. — 13: Napoved časa in reprodukcijska glasba. — 13.30: Stanje vode in borzne vesti. — 17: Koncert radio-orkestra. — 18.30: Gosposkijska ura. — 19: Francoščina. — 19.30: Varstvo spomenikov. — 20: Večer češke glasbe III. Izvala radio-orkester. — Poročila in napoved časa. — Sprehod po evropskih postajah. — ZAGREB 13.15: Reprodukcijska glasba. — 17.15: Popoldanski koncert. — 20.35: Koncertni večer (Violina in klavir). — PRAGA 16.30: Koncert komorne glasbe. — 19.05: Pevski koncert narodnih pesmi. — 19.45: Dramski večer. — 22.20: Orkestralni koncert lahke glasbe. — BRNO 19: Klavirski koncert. — 19.15: Pevski večer. — 19.45: Prenos programa iz Prage. — VARŠAVA 17.55: Koncert orkestra mandolin. — 20.15: Prenos simfoniznega koncerta iz filharmonije. — DUNAJ 11: Popoldanski koncert. — 16: Koncert orkestra. — 17.30: Beethovnovi koncerti Mozartove sonate. — 19.30: Koncert dunajskega moškega pevskega društva. — Staro-dunajski karneval. — BERLIN 16.30: Orkestralni koncert lahke glasbe. — 20: Schubert in njegovo delo. (Predavanje s primeri njegove glasbe). — 21.30: Koncert moderne glasbe. — FRANKPURT 16: Koncert iz Stuttgarta. — 19.30: Orkestralni koncert. — Spenzoira. — 0.30: Nočni koncert. — LANGENBERG 17.45: Koncert španske glasbe. — 20: Večerni koncert orkestra. — 21: Koncert godalnega kvarteta. — Lahka glasba. — STUTTGART 16: Popoldanski koncert orkestra. — 20: Simfonizni koncert filharmonijske orkestra. — Grotieske. — Prenos sportne prireditve. — TOULOUSE 21.30: Argentinske pesmi in skladbe za kitaro. — BUDIMPEŠTA 9.15: Popoldanski koncert. — 17.50: Simfonizni koncert. — 19.30: Schubertov pevski večer. — 20.15: Koncert lahke glasbe. — 21.45: Ciganska godba. — LONDON 19.45: Beethovnovi klavirski sonate. — 21: Simfonizni koncert. — 23.20: Zabaven večer. — RIM 17.30: Vokalni instrumentalni koncert. — 20.45: Operetni večer. — STOCKHOLM 18.20: Koncert lahke glasbe. — 20.15: Iz domovine: glasbeni program za zbor, violino in klavir.

O. Vincent:

Spiritistična seja

Nastal je kratek odmor, potem pa je spregovorila nadvojvodinja Julija z zvoničnim glasom:

»Od nikogar ne zahtevam pretiravanja, vendar pa sem uverjena, da biva skrivnostni fenomeni, ki jih ne znamo pojasniti... Dovolite, da vam povem, kaj se je zgodilo moji sestri Flori.«

Poslušalci so komaj dihali. Vojvodinja je postala razburjena, težka bol se je bila zbudila v nji. Zastor je padel, užgala se je luč in oči zbrane družbe so obstale na sliki Florence Clareno, ki je dostojanstveno visela na zidu.

Platno je predstavljalo lepo in mlado ženo s konvencionalnim ozadjem hiše in vrta. Portretiranka je bila plavih las, visoke postave in vrtkega telesa. Krasile so jo oči kostanjeve barve. Če je kdo deli časa gledal vanje, se ni mogel ubraniti dojma deviške čistosti, ki je presunljivo sijala iz njih. Polti pa je bila bele, kar blede. Podoba je bila, kakor da je iz voska. Njene ustnice so se zdele brez krvi, na licu pa se ji je risal usmev tuge.

Najlepše na sliki pa je bil občutek melanholije, ki je skrival v sebi nekaj božanstveno tajinstvenega. Ta občutek

je preveval vso sliko. Roke portretiranke so bile sklenjene na prsih. Iz njih je sijala rafinirana lepota. Zdele so se kakor dva amuleta iz slonove kosti. Takšne roke vidiš danes samo v muzejskih dvoranih. Na eni izmed rok pa je bil prstan z velikim vdelenim biserom.

Vojvodinja, ki ni zatajila niti ene misli, je ponovila:

»Da, povedati vam hočem, kaj je zahtelo mojo sestro... Čeprav se zdi vse skup zelo naravno, je vendar tajinstveno, izredno tajinstveno...«

»Prav za prav ni bilo nič posebnega. V začetku namreč. Flora je nosila ta prstan vedno, ker je bil originalen in lep. Čuvala ga je kakor kak amulet. Podaril ga ji je bil njen zarocenec Fernandes, ki je potoval po tujih deželah in je bil kupil prstan v Benetkah. Ali se kdo med vami spominja Fernandes? Postal je žrtev železniške katastrofe, ko sta trčila skupaj dva vlaka. Flora ni po njegovi smrti nikoli snela prstana. Naposled je od žalosti tako oslabila, da jo je popadla sušica, kateri je podlegla. Umrla je kakor ptičica, nje in neslišno. Na smrtni postelji nas je rotila, naj ji ne vzamemo tega amuleta. Ravнали smo po njeni volji in ugodili njeni poslednji želji. Pokopali smo jo

Michel Zévaco:

V krempljih inkvizicije

Zgodovinski roman.

Kraljevo zadržanje za čudnega poslanika je postajalo tolikšno, da je skoro pozabil na njegovo nepriljeno vedenje, ki ga je pravkar še tolikanj togotilo.

»Dajte, gospa,« je nadaljeval vitez, »potegnite slavlno pergamen iz nedrji in pokažite ga, da moremo razpravljati o njegovi vrednosti; če zanima Njegovo Veličanstvo kralja španskega, zanima tudi Njegovo Veličanstvo kralja francoskega, katerega mi je čast zastopati.«

Pri teh besedah se je Pardaillan vzravnil. V njegovem očesu se je zaskrbljena tolikšna moč, v njegovem nastopu in njegovi govorici je bilo zdaj toliko ponosa in samozvesti, da ga kralj Filip skoro ni več spoznal.

Toda Favsta ni bila ženska, ki bi se bila dala s takimi sredstvi vgnati v kozli rog.

»Če misli poraziti moje diplomacijo s svojo odkritosrčnostjo, kakaj mu ne bi odgovorila v istem orožjem?« ji je šinilo po glavi.

In že je položila roko na nedrji, da bi potegnila listino iz njih ter jo kakor v izziv razgnala pred obema.

Toda kralj očitno ni želel nadaljevati svoje razprave s Favsto v pričo francoskega poslanika. Zapovedujoče ji je mahnil z roko, in velel:

»Gospa princesa Favsta se je že poslovila.«

89

Favsta je pobesila roko, priklonila se kralju in pogledala Pardaillanu naravnost v oči, rekoč:

»Midva se še vidiva, vitez.«

»O tem sem uverjen, gospa,« je resno odvrnil Pardaillan.

Favsta je enako resno pokimala z glavo ter odšla, počasi in veličastno, kakor je bila prišla, spremljana po Espinosi, ki je stopil z njo v predsobo, nato pa se vrnil poslušat kraljev nadaljni razgovor s Pardaillanom.

»Gospod poslanik,« je rekel kralj, ko je veliki inkvizitor zavzel svoje prejšnje mesto, »izvolite nam razložiti namen svojega prihoda.«

S prirojeno bistrovidnostjo, ki mu je bila vodnica v vseh važnih in resnih položajih, je bil Pardaillan takoj pogodil značaj Filipa II.

»To je mrk, oprezen duh, iskren fanatik, ošaben, previden in potrpežljiv, trdovraten v svojih načrtih, poln ovinkov v svojem ravnanju... z eno besedo, kronan pop... Če bi ga hotel prelistati, ne bi prišla nikoli do konca. Samo z resnico in drznostjo ga spravim do tega, da se bo začutil premaganega.«

In ko ga je kralj pozval, naj mu razloži namen svojega prihoda, je Pardaillan brez vsake zadrege vzdržal njegov srep pogled in odvrnil nepriljeno, kakor ga govori s sebi enakim:

»Njegovo Veličanstvo kralj francoski želi, da umaknete španske čete, ki jih držite v Parizu in drugih krajih države. Vključ s svojim prijateljskim čuvstvom do Vašega Veličanstva in vašega naroda, je kralj vendarle prepričan, da vzdrževanje teh posadk v njegovem kraljestvu nima baš prijateljskega pomena. Kralj meni, da se vas francoske notranje prilike prav nič ne tičejo.«

V Filipovem mrzlem očesu se je zasvetila iskra, ki pa je takoj zopet ugasnila.

»Ali je to vse, česar želi Njegovo Veličanstvo kralj navarski?« je vprašal.

»Vse... do nadaljnjega,« je hladno odvrnil Pardaillan.

»Zahteva, ki nam jo sporočate,« je odgovoril kralj po kratkem pomisleku, »bi bila upravičena, če bi bil Njegovo Veličanstvo kralj navarski resnično francoski kralj. To pa ni.«

»O tem vprašanju tu ne moremo razpravljati, sire,« je s trdim glasom odvrnil Pardaillan. »Ne gre za to, ali vi priznate kralja navarskega kot francoskega kralja. Gre za to, da umaknete svoje čete, ki nimajo česa iskati na Francoskem.«

»Kaj bi nam mogel navarski kralj, ko niti svojega glavnega mesta ne more zavzeti?« je z zaničljivim nasmeškom vprašal Filip I....

»Da, sire,« je resno odvrnil Pardaillan, »to je skrajnost, za kakršno se kralj Henrik ne more odločiti.«

Pomolčal je in dodal nato z dvoumnim obrazom:

»Kaj hočete, sire, kralj želi, da se ga oklenejo njegovi podaniki iz svoje volje. Upira se mu misel, da naj bi si jih uklonil z nasiljem, pa bodi to še tako lahko. Verjamem, da navaden človek ne razume take tenkovestnosti, a kralj, kakršen ste vi, sire, bi jo moral občudovati.«

Filip se je ugriznil v ustrice. Čutil je, kako ga obhaja gnev, toda premagal se je, ker ni hotel pokazati, da razume lekcijo, ki mu jo je dajal ta brezdomni plemič.

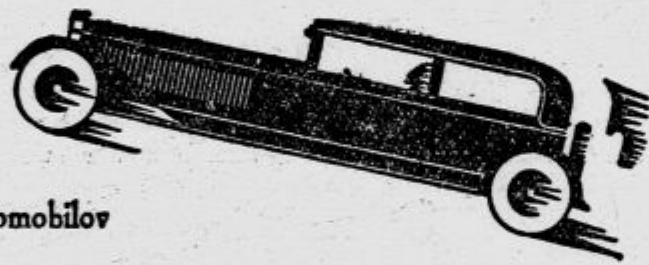
»Premišljevali bomo o zahtevi Njegovega Veličanstva Henrika Navarskega,« je rekel izbegljivo. »Videl bomo, kako in kaj...«

Na žalost je imele posla z nasprotnikom, ki se ni dal po ceni odpraviti.



PRIMITE ZA VOLAN NOVEGA ERSKINE SIX!

Novi šestcilindrski Erskine z notranjim krmarjenjem, model "Club", je med modeli prvega razreda tisti, ki urisuje za pošteno ceno res moderno zvezo komforta in mehanične popolnosti. Med vsemi modeli Erskine je to najcenejši, a vsceno je smatrala tvrdka Studebaker. Brezhibna linija karoserije, harmonično nijansirane barve, to se bolj povečuje izredno vrednost tega čudovitega voza Erskine. Notranjost je prostorna, zametna garnitura ena najbolj luksurijskih, vrata so široka skoraj cel meter. Novi šestcilindrski Erskine vsebuje vse kvalitete, ki so lastne sloviti znamki Studebaker in je povrh vsega zelo ekonomičen. Voziti se z njim je prava slast. Poskusite sami.



A. REIN i DRUG
Generalno Zastopstvo Studebaker-Erskine Avtomobilov
Preradovičeva ul. 34, ZAGREB.

Zastopnik za Slovenijo: K. MEKOVEC, ČAKOVEC.

STUDEBAKER

Zahtevajte od svojega trgovca da prodaja originalno
Jugobanat-patent-moko
pri kateri bo sicer nekoliko manje zaslužil pač pa boste vi bolj zadovoljni s svojim kruhom in pecivom.

3 mlade mlekarje

dobro izučene išče za takoj
Mlekarstvo Alpa v Splitu (Dalmacija). — Ponudbe naj se pošljejo na gor. naslov z zahtevkom plače 1873 a

Ali že imate Album slovenskih književnikov

ki prinaša 267 PORTRTOV naših velemož v ba. krotisku. — Zastopani so leposlovni, znanstveniki, narodni buditelji, uredniki in publicisti od najstarejših časov do danes.

Umetniško vezana knjiga velja s poštino vred Din 170.—, broširana Din 140.—, Naroča se v

Knjigarni Tiskovne zadruge
v Ljubljani

Prešernova ulica šte. 54 (nasproti glavni pošti).



Astma

Je silno zavrtna bolezen. Kdor na njej boluje, postane stopnja vedno neraznožni vsled pomanjkanja zraka in težkega dihanja, trpi na nespanku in ne more vršiti svojih poslov. V mnogih slučajih Vam bo nuditi prasek **ASTMOL PROTI ASTMI** znatno olajšanje, ker ublažuje krče in razkrajja sluzi in tako ne ruši nočnega miru. — Dobiva se v vseh lekarnah. — **GALEMUS, KEMIJSKA INDUSTRIJA v FRANKFURTU na M.** Skladišče za kraljevine SHS **MIŠKOVIČ in KOMP. - BEOGRAD Sarajevska 70.**

Velika domača dobro vpeljana zavarovalna družba potrebuje za svoj življenski oddelk več sprotih in aglinih

akviziterjev.

Piksum in dobra provizija. — Ponudbe na upravo lista pod »Agilen akviziterje«.

PERJE!

Na naročila, ki se vršijo obzirom na ta list, razpošillamo:

Mehko purle perje	Din 15.— za kg
mehko kokoške perje. belo	Din 25.— za kg
mehko kokoške perje. pisano	Din 15.— za kg
gosle perje	Din 80.— za kg
rače perje. sivo	Din 50.— za kg

franko Maribor. proti povzetju. vreče zaračunane po lastni ceni

V paketi po 5 kg razpošillamo po pošti:

5 kg purle ali pisano kokoške perje	Din 110.—
5 kg belo kokoške perje	Din 160.—
5 kg gosle perje	Din 440.—
5 kg sivo rače perje	Din 290.—

bruto za neto. franko po pošti proti povzetju ali predplačilu zneska

Exportna družba Mathela. Sopotnik in drug Maribor. Cvetična ul. 18

Oglas.

Električni tramvaj svob. I. kr. mesta Oslička, potrebuje nadzornika vóz

Dolžnost je nadzorovati vso ureditev električnega tramvaja, motorje, vozove, gornji vod, struženje tramvajskih koles itd., in vršiti vse popravke. — Kompetentni naj svoje prošnje, opremljene z dokazili o strokovni sposobnosti in dosedanjim zaposlenjem, kakor tudi s pogoji in možnostmi nastopa službe pošljejo do 10. februarja t. l. prometni upravi.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Perje

kokoške, purle, gosle, naravno in s strojem čiščeno dobavlja v vsaki množini



E. VAJDA, Čakovec (Medjimurje)

Telefon 50, 3, 60.

Vsak petek namočena

POLENOVKA

Anton Legat, trg.

Ljubljana

Miklošičeva c. 28.

Žimnice

matroci, posteljne mreže, telezne postelje (služilnice), domane, divane in tapetne izdelke tudi najnovejšo

Rudolf Radovan

tapetnik

Krekov trg šte. 7

poing Maribor doma 86

Delikatesna trgovina

sajutrkovnica na zelo prijetnem kraju Maribora z velikim krogom stalnih odjemalcev se vsled bolezn lastnika **ugodno prodaja** Ponudbe pod »Takošnje prabito« na anončno upravo HILKO SAX, Maribor. 1830

Lisičje in volčje kože

1830 a

menja, kupuje in prodaja.

Za eno zimsko lisičjo dam enega velikega strojenega volka, pripravno za pred postelje, avtovožnjo, za pod suknje itd. Kupujem tudi vse ostale kože divjačine stalno skozi celo leto

D. Zdravič

Ljubljana, Florianska ul. 10

Zahvala.

19 5

Za izraze sožalja in sočutja, za poklonjeno prelepo cvetje ter za nad vse častno spremstvo na zadnji poti naše nepozabne soproge, preljube mamice, stare mamice in tašče, se vsem tem potom prav iskreno zahvaljujemo.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v petek, dne 1. februarja 1929 ob 9. uri v farni cerkvi Marijinega oznanjenja v Ljubljani.

V LJUBLJANI, dne 30. januarja 1929.

Zahjuči rodbini: notar Hudovernik — Janežič.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša ljubljena mama, stara mama, sestra in tašča gospa

Terezija Seničá roj. Drofenik

umrla dne 30. t. m. po dolgem trpljenju, previdena z zakramenti za umirajoče, v starosti 82 let. Pogreb pokojnice se vrši v četrtek ob pol 4. uri popoldne iz hiše žalosti na pokopališče v Domžalah.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi v Domžalah.

DOMŽALE, dne 30. januarja 1929.

ZALUJOČI OSTALI